

GEMMA GARCIA FÀBREGA, periodista, autora d'‘Els senyors del boom’

“Ara es fa una aposta pel turisme i continuar amb el model depredador”

FEBRE DE L'OR IMMOBILIARI

Gemma Garcia Fàbrega (Barcelona, 1982) és l'autora d'‘Els senyors del boom’, el tercer volum de la col·lecció “Periodistes” d'Edicions Saldonar. Hi retrata la febre de l'or immobiliari i qui i com va fer diners durant la bombolla immobiliària als Països Catalans. Periodista i realitzadora, ha col·laborat en diversos mitjans de comunicació i forma part de l'equip de la publicació *Directa*, on ha coordinat diverses seccions, com “Quaderns d'Illacrua” o “Miralls”. És corealitzadora de documentals independents com *Dadaab*, sobre aquest camp de refugiats kenia, i *Zizidak/Tábanos*, sobre la desobediència al País Basc.

JORDI PUIG

Vic

Josep Comajoan
Els senyors del boom, perquè malgrat que s'hagi volgut socialitzar els danys d'aquella època, hi ha noms i cognoms darrere del desastre?

Sí, no només d'empreses. També hi ha la banca i uns coresponsables polítics.

Hi ha un capítol per empresa. Es queda curta alguna història?

Hi ha empreses on s'hauria pogut indagar molt més, sobretot perquè en aquella dècada es realitzen moltes operacions, algunes de sospitoses, on s'hauria pogut entrar molt més. Per exemple, la immobiliària de Catalunya Caixa, que va ser Procim en aquell període, es va involucrar en un munt d'operacions immobiliàries, com *resorts* importants, macrocomplexos, i et podries submergir en cadascuna d'aquestes operacions i poder-les explicar i indagar una mica com es van fer.

Fins arribar al final no feliç de Catalunya Caixa...

Clar. L'aposta del sector bancari pel sector immobiliari és increïble. En vuit anys només els préstecs a promotors immobiliaris es van disparar un 850%. Per una banda, Catalunya Caixa va exposar-se moltíssim al sector concedint crèdits, majoritàriament a empreses del sector. També a parti-

culars, però els crèdits a empreses del sector van ser molt importants, i no se'n parla tant. I alhora construint els seus imperis, les seves grans empreses del sector, en aquest cas Procim.

Quan comparava les empreses del sector amb els particulars, acusats reiteradament d'haver viscut per sobre de les seves possibilitats, aquestes empreses ja tenien una base suficient per accedir a aquest tipus de negocis especulatius?

Va ser un peix que es mossegava la cua. Es donaven préstecs moltes vegades basats en les possibilitats de negoci d'un terreny. Si això funcionava, el préstec es podia tornar, però en moltes ocasions eren operacions urbanístiques tan grans que a vegades acabaven en no-res. Però en tot cas, i s'entreu en el llibre, perquè hi ha un cas del que exposo una sèrie de documents de la mateixa entitat, que Sa Nostra va estar donant crèdits al grup Drac de les Illes Balears fins un parell de mesos abans que fes fallida. Es van donar crèdits d'alguna manera de forma irregular, o corrent uns riscos que no s'haurien d'haver corregut. I després, i això és important subratllar-ho, perquè no ha passat amb les persones que volien accedir a un habitatge, s'ha concedit a les empreses des del 2007 la dació en pagament. A les

empreses sí que s'ha permès però als particulars no.

Va ser un fenomen sobretot de grans promotores, o també petites constructors van fer negoci a partir de l'especulació?

Va haver-hi de tot. Jo majoritàriament he escollit empreses bastant rellevants, però un treball interessant seria buscar petites localitats i veure quines empreses van néixer en aquell moment i quin va ser el seu *modus operandi*, perquè estic segura que es podrien aixecar casos d'irregularitats, de frauds, de complicitats d'interessos, de relacions privilegiades... Que ja es destapen amb aquestes empreses, però que n'hi ha d'haver moltes a petita escala que també va passar.

Explotada la bombolla, la majoria de “senyors del boom” salven la pell, malgrat tot?

Això és interessant perquè moltes vegades s'ha dit que amb la crisi aquestes empreses s'han enfonsat. Però moltes vegades confonem un grup empresarial amb

una empresa. Són grups amb moltes filials, i moltes vegades el concurs de creditors és a unes empreses concretes, no al conjunt del grup. Però és que molts d'aquests empresaris encara que algunes filials facin fallida, o ho faci el grup, com és el cas d'Astroc, que es va enfonsar en borsa, els seus fundadors han continuat endavant amb el negoci i de fet acumulen grans patrimonis. Enrique Bañuelos, d'Astroc, té un patrimoni actualment de 500 milions d'euros. Bañuelos va poder anar-se'n al Brasil, fundar-hi altres empreses, i acaba fundant Veremonte, venir a Catalunya i voler impulsar BCN World.

Cada capítol l'obre amb una cita d'un dels “senyors del boom”. La de Vicente Grande, a qui defineix com el capità del buc insígnia de la bombolla immobiliària a Mallorca, diu: “A l'illa es criminalitza els creadors de riquesa”. Un discurs recurrent.

Són generadors de riquesa, però s'hauria de veure aquesta riquesa com es distribuïa i qui se la quedava. Quan parlem de riquesa en abstracte, ja sabem que té el seus perills. A part, que són empreses que s'han arribat a endeutar tant amb la banca que quan han fet fallida o han entrat en concurs de creditors, aquesta banca els ha condonat els deutes, aquesta

banca ha estat rescatada amb diner públic, i aquest diner públic l'hem pagat entre tots. També s'hauria de mirar de quina riquesa estem parlant i quines conseqüències ha tingut tot això. Perquè també hi ha tot el recurs fàcil dels llocs de feina, però s'ha d'analitzar quins llocs de feina es van crear, quin índex de sinistralitat laboral hi va haver en aquella dècada, amb xifres força increïbles, perquè és una dècada on als Països Catalans hi ha 153 morts a l'obra. Sí que l'economia del país es vertebra entorn a aquest sector, però quan cau el sector, moltes d'aquelles persones que estaven treballant es queden a l'atur. Per tant, cal una anàlisi més profunda de la factura que estem pagant.

S'haurà après la lliçó, o a la vista de projectes com BCN World es pot ensopagar altre cop amb la mateixa pedra?

Hi ha actors que mai han tingut cap intenció d'aprendre la lliçó, que sabien molt bé què es feien i fan l'aposta per aquest model perquè és el que els enriqueix a ells. A part que s'ha construït una economia que ha pivotat al voltant d'aquest sector i ara, que ja tenim un paisatge devastat, sembla que la manera de tornar a abans del 2006 sigui fer una aposta pel turisme, i continuar amb aquest model depredador.

AMB EL GRUP BARNILS

Gemma Garcia va presentar *Els senyors del boom* a l'Ateneu La Buxarda de Vic organitzat pel nucli d'Osona del Grup Ramon Barnils, impulsor de la col·lecció “Periodistes”.